GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 48. Vinerĭ, 1 (13) Martie 1885.

Braşovŭ, 28 Febr. (12 Martie) 1885.

Dămŭ locŭ aḍĭ în fruntea ḍiarului următórei scirĭ dureróse, ce ne sosesce din Ardélŭ, anunţându-ne victoria terorismului şi a despotismului pe tótă linia.

Vomŭ reveni asupra acestei nenorocirĭ, ce ne-a ajunsŭ. Epoca e mare şi gravă, dér durere! ómenii noştri suntŭ micĭ, aşa de micĭ încâtŭ chiar şi unŭ Trefort se póte jucá cu ei, ca cu nisce păpuşĭ!

Cetatea de baltă, în 2 Martie.

In ḍiua de 28 Februariu n. a. c. a fostŭ a se cânta în biserica nóstră gr. cat. unŭ parastasŭ întru amintirea ne-uitaţilorŭ martirĭ din 1784—85 şi atuncĭ se şi cânta, dacă Escelenţa Sa părintele Mitropolitŭ Dr. Ioanŭ Vancea prin circularulŭ sĕu cu data 25 Februariu Nro. 595 — (manuscrisŭ) — *nu ar fi interḍisŭ* nu numai ţinerea parastasului, ci *şi celebrarea Sfintei liturghii şi a orĭ-ce rugăciunĭ* în aceea ḍi, şi acésta pentru ca preoţii ca şi în alte Sâmbete din paresimĭ nu cumva celebrândŭ St. liturghiă şi rugându-se tatălui cerescŭ sĕ comită *unŭ actŭ anti-patrioticŭ*". Poporulŭ a fostŭ avisatŭ despre ţinerea parastasului pe ḍiua de 28 Faurŭ, din care causă s'a şi presentatŭ la biserică în numĕrŭ considerabilŭ, şi preotulŭ primindŭ cercularulŭ interḍicĕtorŭ séra în ajunulŭ ḍilei de 28 Faurŭ, apoi numai diminéţa în Sf. biserică a putută face cunoscutŭ poporului interḍicerea ţinerei parastasului.

Parastasele întru pomenirea martirilorŭ noştri din 1784—85.

Cetatea-de-Baltă, 2 Martie 1885.

Erĭ, în biserica gr. cat. a Cetăţii de baltă — după finirea sf. liturgii, poporulŭ de ambele confesiunĭ române: gr. cat. şi gr. or. a îngenunchiatŭ, şi a înălţatŭ două rugăciunĭ, cătră tronulŭ părintelui de susŭ pentru sufletele marilorŭ mucenicĭ ai scumpei şi dulcei nóstre naţiunĭ române: *„Horia Ursu Nicola, Orga Ioan Cloşca şi George Crişanŭ*, carĭ la 1785 pentru libertatea neamului lorŭ şi-au vĕrsatŭ sângele pe eşafodŭ pentru libertatea poporului românŭ.

După rugăciunea primă s'a cântatŭ unŭ „Odihnesce Dumneḍeule pe robii tĕi etc." după a doua rugăciune, — unŭ opincarŭ a arĕtatŭ poporului adunatŭ pe scurtŭ, că: cine au fostŭ mucenicii naţiunei române dela 1785, care a fostŭ motivulŭ pentru care aceia au fostŭ siliţĭ a apucá arma, a se lupta cu vitejiă şi a pătimi cu bărbăţiă neînfrântă cele mai grozave şi înfiorătóre chinurĭ etc.

Mai în urmă s'a cântatŭ „în vecĭ amintirea lorŭ." M. r.

CRONICA POLITICĂ.

Cercurile politice din Pesta aşteptă cu nerĕbdare sĕ vadă ce sórte va avea în camera magnaţilorŭ proiectulŭ de reformă ce i s'a înaintatŭ la 9 Martie printr'unŭ nunţiu alŭ camerei deputaţilorŭ. Şedinţa din acéstă ḍi a fostŭ cercetată de multă lume, chiar şi de persóne care în viaţa lorŭ n'au călcatŭ peste pragulŭ camerei magnaţilorŭ. Preşedintele ei, judex curiæ Sennyey, propuse sĕ se trimétă proiectulŭ în desbaterea comisiunei permanente de trei şi camera a primitŭ. Se crede că guvernulŭ va arĕta comisiunei pănă unde póte merge cu concesiunile, şi multŭ nu va ceda, deórece, precum se vorbesce, situaţiunea ar fi favorabilă reformei. Mai multă oposiţiune se aşteptă din partea aristocraţiei ardelene, în sînulŭ căreia suntŭ două curente: unii dorescŭ o reducere a censului dela 3000 fl. la 2000 fl., alţii nu primescŭ ca sĕ se hotărască anume suma de dare, pentru ca unŭ magnatŭ ardelénŭ sĕ aibă locŭ şi votŭ în camera magnaţilorŭ, ci cerŭ ca dintre magnaţii ardelenĭ sĕ fie membri ai camerei totdéuna acei 40 carĭ plătescŭ mai multă dare. Contrarii acestei dorinţe susţinŭ că aşa ceva stă în flagrantă contraḍicere cu legea de uniune. După cum se comunică din Pesta, la desbaterea proiectului de reformă vorŭ lua parte vr'o 900 de magnaţĭ.

*

Asupra stărilorŭ din Albania şi Macedonia circuléză cele mai neliniştitóre scirĭ. O ferbere generală domnesce în Albania şi se vorbesce chiar, că creştinii din Ianina vorŭ face o demonstraţiune în favórea anexării provinciei la Grecia. Se vede că emisarii grecĭ au câştigatŭ terenŭ în Albania, precum emisarii şi comitetele slave din Sofia şi Filipopole au pusŭ în ferbere Macedonia. Atâtŭ Slavii câtŭ şi Grecii lucréză cu mare zelŭ pentru anexarea Macedoniei, cei dintêiu la Bulgaria, cei din urmă la Grecia. Comitetele slave suntŭ hotărîte ca la primăvară sĕ scótă la ivélă cestiunea Macedoniei. Guvernulŭ turcescŭ, care are cunoscinţă de tóte acestea, a numitŭ guvernatorŭ alŭ Macedoniei pe Hakki paşa. Afară de acésta va înmulţi gendarmeria din Macedonia şi va pune la disposiţiunea comandantului militarŭ Hassan paşa trupele necesare. Se póte întêmpla ca cu sosirea primăverei sĕ isbucnéscă turburărĭ serióse în peninsula balcanică, dacă Turcia nu se va grăbi a esecuta îndatoririle ce i le impune tractatulŭ din Berlin pentru Macedonia şi Albania.

*

In camera comunelorŭ din Londra s'a desbătutŭ asupra acţiunii militare din Sudan. Ministrulŭ de rĕsboiu Hartington declară că ţinta politicei guvernului este sĕ mérgă înainte armata engleză şi sĕ nimicéscă pe Mahdiu. Décă operaţiunile corpului de expediţiune de sub comanda lui Wolseley s'au întreruptŭ, causa e că corpulŭ de expediţiune e pré micŭ şi apropierea verii împedecă orĭ ce înaintare a lui. Hartington schiţă planulŭ de rĕsboiu, ḍicêndŭ că, după ce corpulŭ generalului Graham se va complecta la 12,000 de ómenĭ şi va sdrobi pe Osman Digma deschiḍêndŭ calea Suachim-Berber, în casŭ de necesitate va avé sĕ sprijinéscă înaintarea lui Wolseley spre Chartum. Tot de o dată propuse ministrulŭ de rĕsboiŭ, ca de o cam dată sĕ se măréscă armata din Sudanŭ cu 3000 de ómenĭ, ceea ce s'a primitŭ de cameră, ér pentru anul viitorŭ propuse o mărire a corpului de expediţiune cu 15,000 de ómenĭ. Camera a primitŭ şi propunerea de a se trimite trupe indiane în Sudanŭ. Guvernulŭ englesŭ trebue sĕ se fi convinsŭ că cu Mahdiu nu e de glumitŭ, şi că numai printr'o putere armată numerósă îl póte nimici.

*

Ḍiarele francese conţinŭ interesante amĕnunte despre campania de trei ḍile, ce a intreprins'o generalulŭ Brière de l'Isle, ca sĕ despresóre garnisóna francesă din Tuyen-Cvang, închisă de stégurile negre sub conducerea lui Luh-Vinh-Fuoc. Garnisóna din Tuyen-Cvang tare de 592 de ómenĭ sub comanda şefului de batalionŭ Dominé susţinuse o asediare de 18 ḍile, în timpulŭ căreia s'au datŭ din partea stégurilorŭ negre, ce numĕrau mii de ómenĭ, şépte atacurĭ. Mulţĭ din vitéza garnisónă francesă fură rĕniţĭ, şi cu tóte acestea comandantulŭ Dominé rĕmase în postulŭ sĕu împreună cu rĕniţii carĭ încă totŭ luptau, până ce sosi corpulŭ de despresurare alŭ generalului Brière de l'Isle. Antêia brigadă a generalului, comandată de colonelulŭ Giovaninelli a percursŭ drumulŭ de 22 chilometre numai, dela Fuo-Dan până la Tuyen-Cvang, în trei ḍile, şi mai cu sémă în defileulŭ Duoc, unde Luh-Vinh-Fuoc se întărise bine, stégurile negre susţinură o resistenţă disperată. In timpulŭ asedierii garnisóna francesă din Tuyen-Cvang a avutŭ 52 morţĭ, între carĭ 2 oficerĭ, şi 33 rĕniţĭ. Colóna care'i venise în ajutorŭ a avutŭ în luptele dela 2 şi 3 Martie 60 de morţĭ, între carĭ 6 oficerĭ, şi 133 de rĕniţĭ, între carĭ 9 oficerĭ. Francesii se află acum în posesiunea întregului Tonching, au trecutŭ peste „Pórta Chinei," au ocupatŭ Chelungulŭ, au blocatŭ Formosa şi au distrusŭ o parte din flota chinesă. Se ḍice că s'a conchematŭ la Peching marele consiliu, ca sĕ tracteze asupra cestiunii rĕsboiului séu păcii.

SCIRILE ḌILEI.

In decursulŭ paresimilorŭ şi în bisericele din Peşta Ungariei se ţinŭ predicĭ odată séu de două orĭ pe sĕptĕmână. In ḍece bisericĭ rom. cat. predicele se ţinŭ în limba nemţéscă şi numai în patru bisericĭ în limba unguréscă, din causă că mulţimea nu pricepe limba lui Arpad. Óre de ce folosŭ sĕ le fie Românilorŭ limba unguréscă, când Ungurii în capitala lorŭ abia potŭ trăi fără limba nemţéscă?

—o—

»Pester Lloyd« primesce din Viena următórea telegramă: »Prefectura poliţiei de aicĭ face cunoscutŭ că a dispărutŭ unŭ pachetŭ postalŭ conţinêndŭ 12 obligaţiunĭ 5% d'ale Creditului fonciarŭ ruralŭ românŭ, de câte 1000 lei una, cu cuponulŭ dela 1 Iulie. De aceea previne publiculŭ sĕ se feréscă d'a cumpĕra aceste hârtii.«

—o—

La 7 Martie n. a fostŭ în Alba-Iulia o furtună cu plóiă, aşa că mai mulţĭ copii au fostŭ isbiţĭ de stobóre (ulucĭ.)

—o—

Cetimŭ în »Luminătorulŭ:« La tribunalalŭ regescŭ din Lugoşŭ în 5 Martie 1885 senatulŭ criminalŭ a osânditŭ pre economulŭ din Lugoşelŭ Grigorie Ivanişiu la 6 lunĭ închisóre de statŭ, pentru că ar fi ḍisŭ cătră poporŭ că „antistia comunală împlinesce orbişŭ tóte poruncile stĕpânirilorŭ unguresci, şi că de amŭ fi noi ómenĭ, ne-amŭ scăpá noi de sub stăpânirea unguréscă, căcĭ acéstă ţéră (adecă Banatulŭ) nu e unguréscă ci a nóstră este ea, a Românilorŭ; ar trebui sĕ ne facemŭ stăpânire românéscă, ca sĕ ne scăpămŭ de Ungurĭ." Judecătorii au fostŭ: Podradszky (maghiarŭ,) Dogariu şi Mihailovics (românĭ,) procurorŭ Athanasievits (românŭ), apĕrătorŭ Fabiu Rezeiu! Causa va merge în apelaţiă, la detaiurĭ vomŭ revenĭ.«

—o—

Cu subscrierea celorŭ 500 de acţii à 25 fl. pentru construirea unui teatru unguerscŭ în Deva, merge rĕu de totŭ. Esistă temerea că Ungurii vorŭ pune dărĭ pe spatele bieţilorŭ ómenĭ, numai teatru sĕ aibă.

—J—

In parochia Betleanului, — judeţulŭ Solnocŭ-Dobêca, — care dela mórtea protopopului Tecariu a fostŭ vacantă aprópe unŭ anŭ de ḍile, de curêndŭ a fostŭ instalatŭ preotulŭ Georgiu Puşcariu prin Rss. d. can. Popŭ din Gherla.

—o—

»Militär-Zeitung« din Viena aduce scirea, că ministrulŭ de rĕsboiu a primitŭ reforma plănuită a scólelorŭ de cadeţĭ. In anulŭ ântêiu se vorŭ primi şi aceia carĭ au absolvatŭ patru clase reale. In scóla de cavaleriă se vorŭ primi cei carĭ au absolvatŭ doi anĭ ai scólei de cadeţĭ de infanteriă. In scóla de artileriă şi de pionerĭ vorŭ fi primiţĭ absolvenţii a cincĭ clase reale.

—o—

Slovaculŭ omorîtŭ în Prissaka, despre care amŭ comunicatŭ cetitorilorŭ noştri, a avutŭ 144 de rănĭ de arsură şi cei optŭ locuitorĭ împreună cu o femee au fostŭ daţĭ pe mâna tribunalului.

—o—

»Voinţa Naţională« spune că tribunalulŭ comercialŭ din Bucurescĭ a declaratŭ, sĕptĕmâna trecută, în stare de falimentŭ firma I. Michalovicĭ şi fiu, din Lipscanĭ, pentru de suma 500,000 de lei, pe Antonŭ Bedros, pânzarŭ din piaţa St. Anton, pentru suma de 80,000 lei, şi a ordonatŭ sigilarea magasinului de băcăniă alŭ d-lui Brebeanu, din calea Victoriei.

—o—

Monitorulŭ oficialŭ din Berlinŭ publică disposiţiunea senatului din Hamburg, prin care se opresce importarea porcilorŭ din Austro-Ungaria, din causă că aci esistă bóla de gură şi de unghii.

—o—

Se desminte scirea că în Marsilia ar fi isbucnitŭ din nou colera.

Rĕspunsŭ la „o nedumerire."

Brașovŭ, 27 Februariu.

IV.

Sĕ sfêrșimŭ cu nedumerirea „Tribunei."

Ḑicŭ colegii noștri în numĕrulŭ 43 alŭ fóiei lorŭ din anulŭ curentŭ:

»Fineța consistă în aceea, că unŭ ḑiarŭ românŭ reproduce — cele ḑise de »Ellenzék« — fără de nicĭ unŭ comentarŭ, anume pentru ca sĕ însinue, că „Tribuna« își schimbă atitudinea...«

Ear mai josŭ întrébă rĕstitŭ „Tribuna."

»Când óre amŭ datŭ noi cuiva dreptulŭ de a însinuá că suntemŭ în conivență cu dușmanii țĕrei, că voimŭ sĕ realisămŭ prin o acțiune violentă orĭ prin ajutorŭ străinŭ programulŭ nostru? .... Nu este acésta însinuare o calomniă în ceea ce privesce trecutulŭ nostru (sic!) Nu le dă ea óre dreptate celorŭ ce ne taxau dreptŭ nisce rĕsvrătitorĭ? Nu li se dă óre prin ea dreprtate celorŭ ce taxau și pe juriulŭ, care ne-a achitatŭ? Nu avea óre guvernulŭ dreptate, ca sĕ opéscă manifestarea de aderență, ce se proiectase în urma celorŭ două verdicte de achitare? Amŭ primitŭ cu acéstă ocasiune, noi aceștĭ din Sibiiu, adrese de aderare din tóte părțile țĕrii. Ni s'au trimisŭ óre ele pentru că eramŭ luațĭ dreptŭ nisce rĕsvrătitorĭ, orĭ erau aceste adese tot atâtea protestărĭ contra bănuelii aruncate asupra nóstră?

Câtă „șiretenia", — ca sĕ ne folosimŭ de unŭ termenŭ alŭ „Tribunei" — nu este în acéstă întorsătură tendențiósă!

»Pentru colegii noștri — ḑice »Tribuna" în numĕrulŭ premergĕtorŭ — nu este importantŭ ceea ce amŭ ḑisŭ noi, ci efectulŭ, pe care ar puté sĕ-lŭ producă asupra publicului ceea ce unŭ ḑiarŭ maghiarŭ ḑice că am ḑisŭ.«

Se vede de aicĭ, că „Tribuna" este îngrijată numai de efectele, ce le-ar puté produce nesocotitele ei «espectorărĭ asupra publicului românŭ. De ce însĕ ea nu este totŭ așa de multŭ îngrijată când se tractéză de efectulŭ ce-lŭ potŭ produce articulii ei asupra publicului maghiarŭ? De ce „Tribuna" se face a ignora temenelele, ce i le face fóia maghiară din Clușiu pentru „bunele servicii"?

Dar „Ellenzék" — ne spune „Tribuna" — este o fóiă obscură. Póte sĕ fie pentru „Tribuna", nu e însĕ obscură pentru celelalte foi maghiare, nu obscură pentru guvernŭ și pentru publiculŭ maghiarŭ din Ardélŭ. Maghiarii ardelenĭ și așa viséză ḑi și nópte totŭ de comploturĭ și de „conjurațiunĭ secrete." Numai atâta mai trebuia dar, ca sĕ vină și „Tribuna" sĕ le asigure, că esistă asemenĭ comploturĭ, esistă so„cialiștĭ," esistă „irredentiștĭ," esistă unŭ „Prințŭ óre-care . . ."

Orĭ dóră suntŭ de părere colegii noștri dela „Tribuna," că efectele ce le-arŭ putea produce strigătele lorŭ de alarmă asupra nobililorŭ maghiarĭ „inofensivĭ" din Ardealŭ suntŭ irelevante, căcĭ aceștia și așa nu suntŭ „socotițĭ de câtŭ dreptŭ unŭ elementŭ de ordine?"

Este unŭ mare neadevĕrŭ, că noi amŭ fi reprodusŭ pasagele din „Ellenzék," fără nicĭ unŭ cometarŭ. Amŭ făcutŭ cometarulŭ ce-lŭ facŭ uniĭ de obiceiŭ la scirile aduse sub rubrica „cronică" ḑicêndŭ: *„mare bucuriă pe „Ellenzék" că a descoperitŭ unŭ „gróznicŭ complotŭ" ce se clocește pe hârtiă."*

Nu este destulŭ de clarŭ esprimată părerea nóstră în acésta privință? Mai era óre necesitate ca „Tribuna" sĕ vină în numerii sĕi cei mai nouĭ și în ridicula ei îngâmfare sĕ ne dea unŭ atestatŭ de bună conduită séu cum se ḑice în limbagiulŭ polițienescŭ de „moralitate publică?"

La ce s'a mai așteptatŭ „Tribuna"?

Creḑut'a ea óre că noi suntemŭ datorĭ a ridică o perdea dinaintea ochilorŭ publicului românŭ, ca sĕ nu vadă îmbrățișările și sĕrutările ce le primescŭ colegii noștri din Sibiiu din partea fóiei maghiare? Suntemŭ noi óre datorĭ séu chiămațĭ de-a luá în apĕrare atitudinea dumnealorŭ, pe care nicĭ ei n'o mai înțelegŭ? Nu strigă „Tribuna" în gura mare că ea și numai ea veghéză asupra întregului nému românescŭ? Cum ne-amŭ puté încumetá așadér noi, nisce „nemernicĭ," a veghiá asupra reputației „Tribunei"?

Pe colegii noștri din Sibiiu îi genéză cumplitŭ, că fóia maghiară susține că și-au schimbatŭ atitudinea. Dar ei nicĭ nu se încércă de a dovedí acelei foi, dacă așa este séu nu cum ḑice ea, ci ne aruncă în capŭ unŭ buchetŭ de însinuărĭ din cele mai perfide și apoi în numĕrulŭ următorŭ se vaetă, că totŭ noi suntemŭ cei ce amŭ „insinua" și amŭ „calumnia" trecutulŭ de patru-ḑecĭ de sĕptămânĭ alŭ „Tribunei," și că noi cei dela „Gazeta" i-amŭ fi taxatŭ de rĕsvrătitorĭ, ba că amŭ dá chiar dreptate celorŭ ce taxau de rĕsvrătitorĭ pe jurații din Sibiiu?

Intr'adevĕrŭ, pentru ca cineva sĕ ajungă la asemenĭ absurde și rĕutăciόse conclusiunĭ, trebue sĕ aibă multă, fórte multă „îndrăsnélă." Mulțumimŭ lui Dumneḑeu, că nu suntemŭ înzestrațĭ cu-o „îndrăsnélă" ca aceea ce-o desvóltă „Tribuna" în șirele citate mai susŭ.

Dar pentrn Dumneḑeu, de ce mai amestecațĭ și în cearta acésta pe jurații din Sibiiu atâtŭ de defăimațĭ din partea adversarilorŭ noștri? Nu puteațĭ sĕ vĕ fălițĭ cu banchetulŭ proiectatŭ dar opritŭ și „cu adresele de aderare" ce ḑicețĭ că le-ațĭ primitŭ, fără ca sĕ mai trageți în discuțiă pe jurați, carĭ ca judecătorĭ stau pe unŭ piedestalŭ cu multŭ mai înaltŭ, decâtŭ ca sĕ pótă fi atinșĭ printr'o simplă reproducere ce privesce numai pe „Ellenzék" și pe „Tribună."

Dóră nu vorŭ voi sĕ susțină colegii dela „Tribuna," că în procesulŭ de presă ce li s'a făcut și achitarea ce a urmatŭ ar fi unŭ merit alŭ lorŭ séu le-ar da un titlu deosebitŭ la încrederea publicului? Nu vĕdŭ ei că în casul de față principiulŭ libertății de pressă, ear nu persónele au fost in prima liniă obiectulŭ „adreselorŭ de aderare?"

Ni se va da ocasiune mai târḑiu de-a ne pronunța mai lămuritŭ în cestiunea acésta. Deocamdată trebue sĕ avemŭ tactulŭ de a tăcé, căci se tractéză de unŭ principiu și cestiunea este încă pendentă. Ne pare rĕu că colegii dela „Tribuna," carĭ suntŭ și mai de-aprópe angagiațĭ, nu denotă acestŭ tactŭ.

Câtŭ pentru atitudinea „Tribunei," suntŭ în eróre colegii noștri dacă credŭ, că „Ellenzék" ne-ar fi datŭ în glasŭ susțiindŭ că ea și-ar fi aschimbt'o.

Din contră, noi tocmai suntemŭ de părere că „Tribuna" nu șĭ-a schimbatŭ atitudinea și acésta este după noi o calamitate pentru cetitorii ei, fiindcă ideile scrîntite și perverse ce le rĕspândesce în publicŭ suntŭ de natură de a înveniná sĕmțulŭ publicŭ alŭ nostru și de a paralisá greaua operă de consolidare la care muncesce cu credință și modestiă organulŭ nostru de atâta timpŭ.

„Tribuna" nu și-a schimbatŭ atitudinea șovăitóre, nechibzuită și nelealá și aicĭ este buba.

Ḑicŭ colegii noștri din Sibiiu:

»Noi suntemŭ mărginițĭ în lucrarea nóstră prin programulŭ stabilitŭ în conferența dela Sibiiu; l'amŭ primitŭ, ne-amŭ angajatŭ a-lŭ susțíné și nu ne putemŭ abate dela elŭ. Colegii noștri dela »Gazeta« au o posițiune mai independentă: ei potŭ sĕ susțină orĭ sĕ combată fără de nicĭ o restricțiune, după cea mai bună convingere a lorŭ. Se póte dar că ei nu admitŭ acelŭ programŭ în tóte amĕnuntele lui, că mergŭ în unele privințe mai departe decâtŭ a mersŭ conferența, că sunt póte chiar de părerea..... (urméză pasagiulŭ cu «Prințulŭ órecare.)«

Multŭ sĕ mai îmflă în pene „Tribuna" vestindŭ publicului, că ea nu apĕră numai granița, dér mai apĕră încă și programa stabilită în conferința dela Sibiiu.

Au și nimerit'o colegii noștri de minune tocmai cu programa dela Sibiiu! Când s'a făcutŭ acéstă programă, la 1881, nicĭ pomenire nu era încă în Ardélŭ de îndrăsnéța „Tribună." Abia trei anĭ după aceea a eșitŭ și ea din găóce și avù grația de a anunța îndată publicului, că ea „sĕ unesce" cu conclusiunile luate în unanimitate de conferența dela 1881."

Dér încă nicĭ nu s'a uscatŭ bine vopséua de tiparŭ de pe Nr. 1 alŭ „Tribunei" care a anunțatŭ acésta și eată că în Nr. 29 din 1884, care a apărutŭ în preséra conferenței naționale dela 1 Iuniu anulŭ trecutŭ, aceeașĭ „Tribună" surprinde pe cetitorii, ce nu-i avea încă, cu următórea declarare:

»Trebue dar sĕ înlăturămŭ din programa dela 1881 totŭ ceea ce ar puté sĕ fie luatŭ dreptŭ pretextŭ spre a ne bănuí de tendințe nelegitime, spre a ne desbiná, orĭ spre a ne lipsí de simpatiele (ale cui? ale Maghiarilorŭ inofensivĭ? Red. G. Tr.) de carĭ ne bucurămŭ astăḑĭ și sĕ adaugemŭ la elŭ ceea ce póte sĕ pună mai bine în evidență dreptatea causei representate de noi, pentru ca prin acésta se le deschidemŭ și frațilorŭ noștri intrațĭ în partidulŭ guvernamentalŭ unŭ drumŭ de retragere din posițiunea umilită ce li s'a creatŭ.«

In acelașĭ numĕrŭ „Tribuna", negreșitŭ rĕspunḑêndŭ la acelŭ punctŭ din programa ei, care privesce „resistența pasivă", scrie:

»Noi nu putemŭ contesta legalitatea stărilorŭ de lucrurĭ create prin pactulŭ dualistŭ.«

Recunóscerea stărilorŭ actuale de lucrurĭ, „Tribuna" cere totŭ în acelŭ numĕrŭ, ca sĕ fie esprimată în formulare clară în programulŭ nostru, mai spuindu-ne încă că:

»e clară idea politică, pe care d. Tisza s'a încercatŭ a-o realisá și nu i se póte tăgăduí nicĭ îndreptățirea.«

„Tribuna" mai cerù ca sĕ se modifice și punctulŭ privitorŭ la autonomia Transilvaniei în sensulŭ de mai susŭ ș. a. Credemŭ că nu mai este lipsă de nicĭ unŭ comentarŭ. Dér ca sĕ nu ni se obiecteze, că „Tribuna," după ce a veḑutŭ că nimenĭ din conferență nu este aplicatŭ a primi propunerile ei, ar fi îmbrățișatŭ programa sincerŭ făr' de reservă primindŭ inspirațiunea din sentimentulŭ publicŭ alŭ alegătorilorŭ românĭ, cităm următórele rêndurĭ din Nr. 26 dela 2 (14) Februariu 1885:

»Suntemŭ, ce-i dreptŭ, de părere că prin stările create la 1867 s'a slăbitŭ monarchia, dar după ce ele au fostŭ odată create le primimŭ ca o faptă împlinită.«

Nu vĕdŭ cei dela „Tribuna," că în cadrulŭ acestorŭ „stărĭ create" întră și fusiunea Ardélului cu Ungaria, și și politica lui Tisza și a lui „Pesti Naplo" ca și a „Tribunei?"

Tăcemŭ despre ignoranța ce au dovedit'o cei dela „Tribună" în articulii mai susŭ amintițĭ confundândŭ diploma dela 20 Octomvre 1860 cu legea de naționalitate și pe acésta cu dreptulŭ publicŭ alŭ Transilvaniei și ne mărginimŭ a constată pe basa doveḑilorŭ aduse, pe carĭ le-amŭ mai puté înmulțí cu nenumĕrate altele: că „Tribuna," așa cum a fostŭ redactată până acuma este de faptŭ „organŭ alŭ curentelorŭ nepopulare," că este în contra programei conferenței dela Sibiiu și că âmblă a sparge solidaritatea, ce s'a stabilitŭ după multă muncă între noi.

Ne-au durutŭ în adênculŭ inimei ataculŭ veninosŭ alŭ „Tribunei", dér mărturisimŭ că nu ne-a surpinsŭ. Ne-amŭ așteptatŭ la elŭ. „Pressa e în multe privințe o calamitate publică" ḑicea Tribuna dela 17 Augustŭ 1884 și gura pĕcătosului adevĕrŭ a grăitŭ.

La ce alta ne-amŭ fi putută aștepta dela nișce ómenĭ, carĭ au avutŭ trista îndrăsnélă de a aruncá cu tină în bieții noștri emigranțĭ ardelenĭ, de a-i calumnia și a-i înegri ca pe nisce făcĕtorĭ de rele?

Mai deunăḑĭ „Românul" ne spunea că Ungurii trimeteau emigranțilorŭ lorŭ 1 milionŭ pe anŭ numai pentru cheltuelele de propagandă prin presă, prin broșurĭ ș. a. Și noi carĭ n'avemŭ de unde sĕ trămitemŭ milionulŭ emigrațilorŭ noștri sĕ n'avemŭ pentru ei decâtŭ numai cuvinte de defăimare și calumniare? Astfeliu voiesce „Tribuna" sĕ apere reputațiunea neamului nostru?

Dar repetămŭ, nicĭ că putemŭ pretinde sĕ lupte pentru binele și reputațiunea neamului românescŭ aceia, carĭ declară în auḑulŭ lumei „că și-au perdutŭ consciința de rassă." (Apĕrarea directorului „Tribunei" în procesulŭ ei de presă dela 3 Februariu a. c.).

Scólele nóstre din Solnocŭ-Dobêca.

De sub Cibleșŭ la 1 Martie n. 1885.

(Urmare și fine)

Era unŭ timpŭ când scóla din Lăpușŭ se aflá în flóre, și Românii noștri din jurŭ își duceau cu voiă pruncii la acestŭ paladiu, căcĭ sciau că acolo învață iubire adevĕrată de patriă, limba lorŭ, și-și puneau base solide de a puté primí instrucțiunea gimnasială și a devení bărbațĭ bravĭ. Mare este numĕrulŭ celorŭ ce au vĕḑutŭ mai ântêiu lumina sciinței în acéstă scólă. Sĕ se întrebe inteligința din cerculŭ Lăpușului și Chiorŭ. — Astăḑĭ ce putemŭ așteptá dela unŭ singurŭ învĕțătorŭ, fie acela câtŭ de zelosŭ precum și este celŭ actualŭ? Cei ce-șĭ ducŭ pruncii la orașŭ la scólă, așteptă ca acolo sĕ se pregătéscă pentru alte scolĭ mai înalte. E preste putință a se ținé de unŭ învĕțătorŭ patru clase, ca de acolo sĕ li-se pótă deschide elevilorŭ ușa gimnasiului. Ce sĕ facă părinții, carĭ dorescŭ a-șĭ învĕțá pruncii? Scóla de statŭ îi atrage. Dela scóla de statŭ maghiară trecŭ la vre'unŭ gimnasiu maghiarŭ, unde ,décă scapă cu simțĕmĕntulŭ românŭ, li este preste putință a-șĭ învĕțá limba străbunilorŭ sĕi.

In Lăpușulŭ ungurescŭ suntŭ preste totŭ vre-o 30 familii române, scóla română si-a făcut'o cerculŭ întregŭ — unde preste totŭ scólele comunale suntŭ în stare cam primitivă, — ca sĕ aibă unŭ locŭ centralŭ, unde concurgêndŭ cu toții sĕ-șĭ pótă susțíné o scólă normală centrală. Decăderea acestei scóle aduce cu sine decăderea învĕțĕmĕntului și a instrucțiunei în întregŭ cerculŭ.

Scóla din Betleanŭ este asemenea cu unŭ învĕțătorŭ. Acésta e ridicată de comuna bisericéscă a Betleanului. Cu câtă greutate o potŭ susțіné și așa, scimŭ din rugările îndreptate după ajutorŭ la »Asociațiunea Transilvaniei.« Acesta încă e unŭ locŭ centralŭ, pentru ce sĕ nu ne nĕsuimŭ a preface și acéstă scólă în scólă centrală?

Și anume prima grije, ce ni-se impune, e ca sĕ ne nĕsuimŭ a creá mijlóce, ca sĕ putemŭ susțіné la scóla din Lăpușŭ în prima liniă, 2 învĕțătorĭ baremĭ, și apoi la cea din Betleanŭ.

Scóla din Deșiu e în stadiulŭ primŭ alŭ organisărei sale, — sĕ ne îngrijimŭ și de acésta, sĕ se întocméscă deocamdată bine cu unŭ învĕțătorŭ.

Tóte acestea le putemŭ face. Sĕ ne unimŭ cu toții, sĕ constituimŭ comitete, sĕ jertfimŭ ostenélă și avere, căcĭ scóla e ceea ce ne póte mântuí, luminându-se poporulŭ prin instrucțiune românéscă. E timpulŭ supremŭ ca sĕ punemŭ umĕrŭ la umĕrŭ și sĕ ne conservămŭ ceea ce putemŭ fațǎ cu potopulŭ ce se pornesce asupra nóstră, cu deosebire prin faimósele reuniunĭ de maghiarisare.

Nu e vorba, elementulŭ românŭ nu va fi absorbitŭ de celŭ maghiarŭ în vecii vecilorŭ, dar stricăciunĭ ni-se potŭ cășuná. Stejarulŭ stă neclintitŭ în contra furtunelorŭ, dar totușĭ din ramurile lui potŭ sĕ se frânflă.

Sĕ începemŭ cu organisarea scólelorŭ spre a resistá torentului, care în urmă va trece, căcĭ — apa trece și petrile rĕmânŭ.

E dreptŭ, că multe mĕsurĭ de desnaționalisare, prelângă indignațiune, cășunéză mai multŭ milă și rîsŭ Românului consciu de sine, — suntŭ sbuciumărĭ fără folosŭ, — fie însĕ destulŭ ca sĕ nu luămŭ lucrulŭ ușorŭ și de glumă.

Intoleranța și șovinismulŭ naționalŭ maghiarŭ, introdusŭ aicĭ sub stăpânirea pașei Bánffy, își jócă astădĭ mendrele preste aceste plaiurĭ și coline, unde de seculĭ n'a sunatŭ decâtŭ dulcea limbă românéscă și melodiósele cântece române. Dela generațiunea presentă atérnă, că prin muncă și luptă legală sĕ lăsămŭ urmașilorŭ noștri scumpulŭ patrimoniu: »limba și naționalitatea română neatinse.« **r—n.**

CORESPONDENȚA NÓSTRA DIN COMITATE.

Făgărașŭ, 26 Februariu 1885.

Domnule Redactorŭ! Póte că nu mai reveneamŭ asupra scandalului întâmplatŭ Vinerĭ în 30 Ianuariu n. cu ocasiunea îngropărei unei creștine în Făgărașŭ, décă nu m'ar fi silitŭ la acésta desmințirea făcută din partea primăriei comunei marĭ Făgărașŭ, publicată în prețuitulŭ diarŭ ce redigiațĭ Nr. 31. — De vreme ce pela noi este sciutŭ în genere, cum s'a întâmplatŭ accea desmințire, în interesulŭ adevĕrului voiu descrie mai în specialŭ acelŭ scandalŭ, și dacă cineva totŭ va mai încercá a trage la îndoială cele descrise, mĕ voiu vedea necesitatŭ a produce dovedĭ demne de tótă credința.

Intêmplarea a fostŭ următórea:

Consângenii mórtei s'au adresatŭ în prima liniă la d-lŭ protopopŭ emeritatŭ Petru Popescu, ca împreună cu alțĭ doi preoțĭ din apropiere sĕ sĕvêrșéscă îngropăciunea. Dênsulŭ însĕ spunêndu-le, că în incurcăturile de fațǎ opritŭ fiindŭ de a mai funcționá ca parochŭ, sĕ se adreseze la părintele administratorŭ. Părintele administratorŭ, cu tóte că consangenii mórtei l'au făcutŭ atentŭ, că poporulŭ și prin urmare și dênșii nu-lŭ voiescŭ, s'a angagiatŭ vrêndŭ-nevrêndŭ, ca dênsulŭ sĕ înmormênteze cu cei doi preoțĭ cerуțĭ de dênșii. Urmarea a fostŭ că consângenii și-au luatŭ refugiulŭ la primăriă, unde după ce au descrisŭ tótă întêmplarea și dupăce primăria a luatŭ actŭ oficiosŭ despre acésta, a decisŭ ca, până când încă nu suntŭ aplanate diferențele dintre d-lŭ protopopŭ și părintele administratorŭ prin autoritățile competinte bisericescĭ, pentru încunjurarea scandalului la actulŭ de fațǎ sĕ funcționeze numai cei doi preoțĭ din apropiere. Acéstă decisiune a datŭ ansă d-lui Turcu în calitate de președinte alŭ comitetului parochialŭ — fără scirea comitetului — sĕ recerce primăria orașului, ca dênsa sĕ dea asistință militară părintelui administratorŭ Danŭ ca unuia singurŭ competentŭ și trimisŭ parochŭ de autoritățile mai înalte. Consângenii mórtei precum și alțĭ poporenĭ au recercatŭ în urmă chiar și oficiulŭ pretorialŭ, ca sĕ le ia în considerațiune cererea lorŭ, căcĭ în casulŭ contrarŭ se va întêmpla unŭ scandalŭ mare. Vĕdêndŭ acésta pretorele, în legătură cu primăria comunală a luatŭ hotărîrea ca, pentru încunjurarea unui conflictŭ între poporŭ și gendarmĭ, mai bine sĕ opréscă pe părintele administratorŭ dela serviciu. Acéstă hotărîre s'a și pusŭ în aplicare, căcĭ îndată ce s'au presentatŭ preoții cu părintele administratorŭ în curtea mórtei, d-lŭ directorŭ de poliția Trepches, luându pe părintele administratorŭ de-oparte, l'a provocatŭ ca sĕ nu servéscă, căcĭ la din contră dênsulŭ va face întrebuințare de forță. Părintele administratorŭ l'a rugatŭ însĕ destulŭ, ca sĕ nu-i facă o rușine așa mare, ci sĕ'lŭ lase sĕ servéscă décă odată a venitŭ până acolo, pentru care scopŭ a chematŭ și pe d-lŭ curatorŭ primarŭ și s'a rugatŭ ca sĕ'lŭ ia bunŭ și sĕ'lŭ lase sĕ servéscă.

Primcuratorulŭ a dechiaratŭ, că dênsulŭ nu póte sĕ'i stea bunŭ că poporulŭ nu va face scandalŭ, în casŭ când ar cerca sĕ servéscă. Astfelŭ stândŭ lucru cei doi preoțĭ au sĕvêrșitŭ îngropăciunea, ér părintele administratorŭ a rĕmasŭ în casa mórtei până ce poporulŭ s'a îndreptatŭ din acelŭ locŭ.

Acestea amŭ aflatŭ cu cale a le mai comunica spre întregirea celorŭ publicate în Nr. 26 alŭ „Gaz. Trans.«

Făgărășanulŭ.

Stăruința Românilorŭ în Dacia.

Se scie, dice „Poporulŭ«, că d. A. D. Xenopolŭ a publicatŭ o operă savantă combătêndŭ teoria lui Rösler, privitóre la origina și dreptulŭ istoricŭ alŭ Românilorŭ pe teritorulŭ ce-lŭ ocupă. Acestŭ opŭ distinsulŭ profesorŭ l'a editatŭ și în limba francesă sub titlulŭ »Les Roumains au moyenâge, une enigme historique,« Paris, Leroux.

Ómenii de sciință din strĕinĕtate i-au făcutŭ închinăciunĭ asupra cărții sale, dar mai alesŭ domnulŭ Van den Geyss, celebru filologŭ și istoricŭ belgianŭ îi scrie următórele fórte măgulitóre rêndurĭ:

»Lucrezŭ acuma la unŭ studiu asupra Dacilorŭ și Tracilorŭ, din care o parte a apărutŭ în »Revista cestiunilorŭ scientifice« din Bruxela. In Iuliu voiu trata despre originea acestorŭ popóre.

»Nu sciu care este în acéstă privire părerea domniei-vóstre, domnule profesorŭ, căcĭ n'am găsitŭ nimicŭ asupra acestei întrebărĭ în minunatulŭ d-vóstră volumŭ.... sunt fericitŭ, de a fi cetitŭ interesanta d-vóstră lucrare, de care mĕ voiu folosi în a treia parte a studiului meu.

»Eram într'adevĕrŭ, o mărturisescŭ, fórte nehotărîtŭ între teoriele lui Rösler, Thumann, Sulzer; Tomaschuk și Jung.

»Astădĭ însă sunt convinsŭ și sunt hotărîtŭ, a trata cestiunea în sensulŭ pe care i-lŭ dațĭ d-vóstră.

„Intr'o conferință ținută în Bruxela asupra etnografiei Balcanilorŭ, amŭ fostŭ adusŭ a atinge persistența Daco-Românilorŭ la nordulŭ Dunării în Dacia. Amŭ spusŭ că din nenorocire domnii Hașdĕu, Piç, Schafarik, Ireсek și Kopitar, apăraseră îndestulŭ de rĕu causa naționalității române și că fără oposițiunea scientificŭ condusă, a d-lui Jung, ideile lui Rösler arŭ fi astădĭ învingĕtóre Nu voiu mai dice totŭ astfelŭ astădĭ după strălucita apĕrare a d-lui Xenopolŭ.

»Ințelegețĭ, domnule profesorŭ, că cartea d-vóstră a fostŭ pentru mine unŭ adevĕratŭ norocŭ (bonne fortune) și eu amŭ studiat-o cu celŭ mai mare interesŭ. Vețĭ fi cu atâtŭ maĭ convinșĭ despre sinceritatea mea, când vĕ voiŭ spune că sunt unŭ amicŭ alŭ d-lui Tomaschuk din Gratz; sunt cam de părerea d-vóstră asupra puținei consistențe a părerilorŭ amicului meu în unele cestiunĭ. Incă odată, domnule profesorŭ, dați-mĭ voiă a vĕ reitera satisfacțiunea mea pentru chipulŭ cum ațĭ expusŭ enigma istorică a Românilorŭ în veaculŭ de mijlocŭ. Vĕ voiu urma pasŭ cu pasŭ în studiele mele, căcĭ lucrarea d-vostră mĕ mulțumesce încă multŭ mai deplin decâtŭ aceea a lui Jung: »Römer und Romänen.«

Statistica judiciară din România.

Oficiulŭ centralŭ de statistică a publicatŭ dilele acestea statistica judiciară din România pe anulŭ 1879.

Din acea statistică vedemŭ că curțile cu jurațĭ din țéră au judecatŭ în acelŭ anŭ 1518 prevenițĭ din carĭ 1442 bărbațĭ și 76 femei.

După profesiunĭ prevenițiĭ se împartŭ astfelŭ: 1169 agricultorĭ, 156 meseriașĭ, 61 comercianțĭ, 49 funcționarĭ publicĭ, 56 profesiunĭ libere, 4 capitalișțĭ, 4 fără profesiunĭ și 9 nu se scie.

Din acești prevenițĭ 1166 nu sciau nicĭ scrie nicĭ ceti, 247 sciau citi și scrie și 5 aveau o instrucțiune specială.

Prevenițiĭ erau acusațĭ pentru crime și delicte:

In contra esercițiului drepturilorŭ politice 12, plăsmuirĭ séu falsificărĭ de monete 18, falsificărĭ de inscrisurĭ publice séu autentice 78, abusŭ de autoritate 12, delicte de pressă 9, omorŭ asasinatŭ 262, pruncucidere 13, amenințărĭ 1, rănirĭ și loviturĭ voluntare care au causatŭ mórtea 241, atentatŭ în contra bunelorŭ moravurĭ 15, furtŭ prin efracțiune séu esaladare 6, tâlhării, jafurĭ 559, incendiare cu voință a lucrului altuia 73, punere în pericolŭ cu voință a transporturilorŭ pe drumŭ de ferŭ 9, tentative de crime 61, complicitate la crime 22, găzduire 2, tăinuirĭ 13, cumulŭ de delicte 3, rebeliune 17, răpire de minorĭ 1.

Prevenițiĭ pentru delicte de pressă, de rebeliune și în contra esercițiului drepturilorŭ politice au fostŭ toțĭ achitațĭ, pentru pruncucidere 9 au fostŭ achitațĭ și 4 osêndițĭ la închisóre corecțională, pentru celelalte crime s'au datŭ diferite pedepse.

Tribunalele corecționale din țéră au judecatŭ în cursulŭ aceluiașĭ anŭ 62,513 bărbațĭ și 5,806 femei, în totalŭ 68,319 prevenițĭ, din carĭ 51,958 erau agricultorĭ, 4,857 meseriașĭ, 3,791 comercianțĭ, 1,505 funcționarĭ publicĭ, 4,408 profesiunĭ libere, 223 capitalișțĭ, 441 vagabondĭ și 1,136 nu se scie ce.

Din acești prevenițĭ 10,381 sciau scrie și citi, 34 avéu o instrucțiune superiórǎ și 57,904 nu sciau nicĭ scrie nicĭ citi.

Delictele cele mai numeróse au fostŭ de bătăi, rănirĭ și loviturĭ, ele se urcă la 31 mii 501. Vinŭ în urmă furturĭ (15,240,) delicte silvice (3854) pentru care s'au osênditŭ la închisóre dela 3 lunĭ la unŭ anŭ 148 ómenĭ, dela 15 dile la 3 lunĭ 363, la mai puținŭ de 15 dile 66 și s'au condamnatŭ la amendă de 1168 lei.

Delictele celelalte au fostŭ: 2969 ultragiu și violință contra puterii publice, 1706 strămutare de hotare, 1674 calomnii, insulte, etc., 2 ofensă Regelui și dinastiei sale, 70 delicte în contra esercițiului drepturilorŭ politice, 10 călcarea atribuțiunilorŭ din partea agențilorŭ administrațiunei, 305 sustracțiunĭ comise de depositarĭ publicĭ, 229 delapidărĭ de banĭ publicĭ, 191 nedrepte luărĭ sĕvêrșite de funcționarĭ publicĭ, 368 abusŭ de putere, arestare ilegală, 40 lepădărĭ de copii din care 10 au fostŭ achitațĭ, 3 osîndițĭ dela 1—5 anĭ închisóre, 4 dela 3 lunĭ la unŭ anŭ, 14 dela 15 dile la 3 lunĭ și 3 mai puținŭ de 15 dile, etc. etc.

DIVERSE.

Mahdiulŭ și diaristulŭ francesŭ. — Fóia „Bosforulŭ egiptênŭ« ne dă acuma prevestirea unei întrevederĭ a diaristului francesŭ Olivier Pain cu Mahdiulŭ. Se scie cu câtă greutate confratele nostru Parisianŭ a putută ajunge până în Sudanŭ. Pain, la o órecare depărtare dela Obeid, a fostŭ încongiuratŭ de călărețĭ sudanezĭ, carĭ îlŭ duseră la Melbeiss. Acolo, elŭ arătă scrisorile séle de recomandațiă. După ce a fostŭ închisŭ într'unŭ felŭ de coteță doué dile, elŭ fu dusŭ la Mahdiu. La sosirea sa, Mahdiulŭ zîmbi cu bucuriă și-i întinse mâna. Pain vĕdêndŭ că acéstă bună-diuă se deosebia de aceea care se obicînuesce la Musulmanĭ, dise: »Nu sunt creștinŭ. Mai 'nainte mi se dicea Olivier Pain. Astădĭ mĕ numescŭ...., căcĭ m'am făcutŭ musulmanŭ.« Mahdiulŭ îi rĕspunse: »Póte te vei fi făcutŭ musulmanŭ ca sĕ ajungĭ téfĕrŭ-sĕnĕtosŭ până la mine. Décă e așa reiațĭ religia. Nu vréu musulmanĭ cu sila.“ Pain rĕspunse: „Sunt musulmanŭ bunŭ, mĕ închinŭ de trei orĭ pe di.« După ce spuse că e Francesŭ, Olivier Pain adause: „Am venitŭ aci, pentru că în Europa se dice că apĕrațĭ libertatea poporului, neatêrnarea țĕrei vóstre și legea proroculuі. Englesii, din potrivă, spunŭ că tu eștĭ unŭ sĕlbaticŭ, unŭ barbarŭ, unŭ omŭ sângerosŭ, care omorĭ pe toțĭ aceia carĭ nu vorŭ sĕ te slujescă, credincioșĭ séu ereticĭ. Frații mei din Francia m'au însărcinatŭ sĕ aflu însumĭ adevĕrulŭ.« La acésta Mahdiulŭ rĕspunse: »Fórte bine, rĕmâĭ aci, vei vedea însuțĭ cine sunt.« Elŭ mai adaose: „Dar dacă Francesii se luptă pentru libertate, de ce au fostŭ dușmanii lui Arabi?« »Franța, rĕspunse Pain, a sprijinitŭ ântêiu pe Arabi; dar apoi a vĕdutŭ că era venală și că amenința viața Francesilorŭ din Egiptŭ.« Incântatŭ de acéstă convorbire, Mahdiulŭ dĕdŭ lui Pain o casă alăturĭ cu a sa și'lŭ luă cu dînsulŭ pretutindenĭ.

***

Unŭ duelŭ în lumea aristocratică din Viena. — La unŭ balŭ datŭ de marchisulŭ Palavicini, comitesa Maria Schœnborn, lăsândŭ sĕ cadă buchetulŭ ce'lŭ ținea în mână pe când se juca cotilionulŭ, landgravulŭ Vincent Fürstenberg îlŭ asvêrlì cu piciorulŭ sub unŭ scaunŭ. Cavalerulŭ comitesei, comitele Zichy, a găsitŭ acéstă procedare incorectă. Unŭ duelŭ se născù din acésta. Adversarii se bătură cu săbiile în casarma cavaleriei dela Iosephstadt. Landgravulŭ Fürstenberg primì doué rănĭ grave, una la capŭ și alta la brațŭ. Comitele Zichy a fostŭ fórte ușorŭ rănitŭ.

BIBLIOGRAFIA.

Carte de cetire pentru gimnasii, scóle reale, comerciale, pedagogice (normale) și pentru scóle de adulțĭ de Iónŭ Popea, profesorŭ la gimnasiulŭ din Brașovŭ. Tom. I. Editura autorului. Sibiiu, 1885. Tiparulŭ institutului tipograficŭ, societate pe acții, 235 pag. octavŭ mare. Prețulŭ 1 fl. 20. — Atragemŭ atențiunea corpurilorŭ nóstre didactice asupra acestei escelente și necesare cărțĭ. In curêndŭ, credemŭ, că vomŭ pute reveni mai pe largŭ asupra ei.

Rectificare. Articulii I și II din »Rĕspunsŭ la o nedumerire« au data 25 Februariu, ér nu 18 Februariu; articululŭ III, are data 26 Februariu, ér nu 19 Februariu cum din erore s'a tipăritŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurelŭ Mureșianu

Cursulŭ la bursa de Viena
din 11 Martie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4% . . .	99.55	Bonurĭ croato-slavone . .	102.—
Rentă de hârtiă 5% . .	94.40	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147.75	Imprumutulŭ cu premiu ung.	119.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	99.10	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	119.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	123.—	Renta de hârtiă austriacă	83.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	110.90	Renta de arg. austr. . .	84.—
Bonurĭ rurale ungare . .	103.25	Renta de aurŭ austr. . .	109 35
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.25	Losurile din 1860 . . .	139.80
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102.50	Acţiunile băncei austro-ungare	868.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.—	Act. băncei de creditŭ ung.	312.50
Bonurĭ rurale transilvane	102.—	Act. băncei de creditŭ austr.	302.60
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.81
		Napoleon-d'orĭ	9.79½
		Mărcĭ 100 împ. germ. . .	60.45
		Londra 10 Livres sterlinge	124.25

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 25 Februariu st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	92	—
Renta rom. amort. (5%) . .	95¼	—
» convert. (6%) . .	89½	—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.) . .	32	—
Credit fonc. rural (7%) . .	100½	—
» „ „ (5%) . .	85½	—
» » urban (7%) . .	96½	—
» » » (6%) . .	95½	—
» » » (5%) . .	84	—
Banca naţională a României	1190	—
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	290	—
« » » Naţională . .	210	—
Aurŭ	11.⅜%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 12 Martie st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.84	Vênd.	8.88
Argint românesc	»	8 80	»	8.85
Napoleon-d'orĭ	»	9.78	»	9.80
Lire turcescĭ	»	11.—	»	11.04
Imperialĭ	»	10.—	»	10.02
Galbenĭ	»	5.70	»	5.76
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	128.—	„	129.—
Discontulŭ » . . .		7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoí a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885 prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea completă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei."

Mersulŭ trenurilorŭ
pe inia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a căilei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timişŭ	1.33	—	—	10.15
Braşovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Haşfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighişóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediaşŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blaşiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiuşŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vinţulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Cluşiu (	10.08	5·59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirişŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mezŏ-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezŏ-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriş	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeşdu	8.38	5.11	—	
Cluşiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriş	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vinţulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiuşŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blaşŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copşa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediaşŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigişóra	4.50	4.17	12.15	
Haşfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Braşovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timişŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiuşŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vinţulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Şibotŭ	4.35	11.43	
Orăştia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborşin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulişŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovaţŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
(	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.09	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
(	4.00	6.20
Glogovaţŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulişŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bêrzova	6.18	9.18
Soborşin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăştiă	10.47	3.46
Şibotŭ	11.14	4.20
Vinţulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiuşŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timişóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Haţegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Baniţa	6.43
Petroşenĭ	7.00

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroşenĭ	8.56
Baniţa	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Haţegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37